

det afløst — derom troede jeg, at alle Parter vare enige, at det var Noget, hvortil der forelaa en overordentlig tvingende moralisk Nødvendighed. Men det er jo altsaa ikke nok, at man giver ham en Lov, han ikke tør benytte; det kan dog ikke tilfredsstille hans Trang til at faae sit Arbejde afløst, at man forsværer Loven dermed, at han ikke behøver at benytte den. Der er altsaa, efter min Formening, skændt jeg havde store Betænkkeligheder med Hensyn til den foregaaende Lov, endnu langt større Betænkkeligheder ved det Forslag, som foreligger os med Hensyn til nærværende Lov. Det Gæste, som var vundet ved Loven i den Skikkelse, hvortil den er vedtagen ved den 2den Behandling, var, at man satte Huusmanden istand til at faae een Mand af 5, som han dog kunde have Tillid til; man satte ham istand til i en Commission af 5 Mand, at kunne vælge den ene efter sit Hjertes Lyst og Villie, og det troer jeg virkelig ikke var nogen ubestreden Fordring at gjøre; men vil man negte ham endogsaa det, skal jeg sandelig formene, at man hellere maa lade Loven blive, hvad den er, end lade den gaae videre (Ja! Nei!). Jeg skulde troe, at man vil gjøre mindre Opstigt ved ikke at lade den komme ud end man vil gjøre ved at lade den komme ud i den Skikkelse (Hør!). Man har tidligere søgt at gjøre de øvrige vedtagne Forandringer i Loven uvæsentlige. Jeg skal dog tillade mig at gjøre opmærksom paa den Forandring, som er vedtagen til § 12; det er ingenlunde med Hensyn til Huusmanden en uvæsentlig Forandring, men tværtimod en meget væsentlig; thi i mange Tilfælde vil det blive den enkelte Huusmand, som for sit Bedkommende kan komme til at forlange Afløsning. Baade med Hensyn til Værdien af det, som skal afløses og med Hensyn til hans økonomiske Forfatning, er det sandelig en meget væsentlig Omstændighed, hvorledes det stiller sig med Hensyn til Omkostningerne ved Afløsningen. Vil man ikke gjøre en saadan Forandring, at han istedetfor, som Udskæftet vil, skal afholde Halvdelen af samtlige Omkostninger paa alle 3 Taxationsmænd — vil man istedet derfor ikke indrømme ham, at notes med at udrede det Halve af Omkostningerne

med Hensyn til Formanden, og selv at afholde Omkostningerne med Hensyn til den af ham selv Valgte, saa troer jeg, at man lægger en overordentlig stor Hindring i veien med Hensyn til Omkostningerne. Jeg troer, at hvor Spørgsmaalet er om en enkelt Huusmand, vil den Mand, han vælger, naar han er saa heldig i sit Sogn eller i et af de nærmeste Sogne at kunne træffe en Mand, som han tør vælge, i de fleste Tilfælde skænke ham Omkostningen for sit eget Bedkommende (Ja!); men ved nu efter Lovens Bestemmelse at skænke Godtgjørelsen og Befordringsomkostningerne, saa kan han ikke opnaae Andet, end at skænke Halvdelen til Godseieren, saaat der ikke vil være Opfordring for ham til at skænke Noget; og ialtfald vil han kun kunne skænke det halve af sin Part til Huusmanden. Naar man, som jeg har tilladt mig at udvikle, vil lægge Mærke til dette Punkt, troer jeg, at man vil indrømme, at man ingenlunde er berettiget til at kalde dette et uvæsentligt Punkt. Der næst er der ogsaa vedtaget et andet Punkt, som ligeledes angaaer Omkostningerne; vi have nemlig vedtaget, at den daglige Godtgjørelse kun skulde være 1 Rbd. for hver Afsløsningsmand, men i Udskæftet er bestemt 2 Rbd. daglig for hver Afsløsningsmand. Vil man nu erindre, hvad 1 Rbd. betyder daglig mere eller mindre for en saadan Part ved Afløsning af saadant Pligtarbejde, som aarlig maaskee kan løbe op til 8, 9 eller høist 10 Rbd., saa vil man indrømme, at det ingenlunde er noget uvæsentligt Punkt at tage Hensyn til.

Jeg skal kun endnu bemærke med Hensyn til en Ottring om den større eller mindre Majoritet, hvormed disse Forslag skulde være vedtagne ved 2den Behandling, at jeg ikke troer, at det er en Betragtning, som kan fortjene en saadan Hensyntagen, som et Par af de ærede foregaaende Talere have villet tillægge den.

Formanden: Afslutning er begjert af følgende Medlemmer: Frølund, Jespersen, N. Pedersen, Chr. Jensen, Boserup, Clausager, Schjøtt, Schack, Kampmann, Fuglede, Wegener, Skau, Lykke, Rotwitt, Hoffmeyer, Steen, Lunde, Linnemann, Tscherning, F. N. Hansen, J. C. Drewsen, Gram, Heggelund, With og Ussing.